

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สภาพและปัญหาการวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1

ชื่อและนามสกุล นางสาวกานดา ทำนองดี

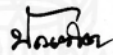
แขนงวิชา บริหารการศึกษา

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์
2. อาจารย์ ดร.ประสิทธิ์ เขียวศรี

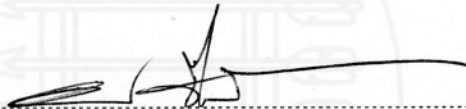
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2560

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.บัณฑิต แทนพิทักษ์)

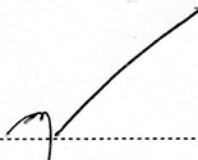
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ประสิทธิ์ เขียวศรี)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา รุ่งโรจน์วนิชย์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ สภาพและปัญหาการวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

ผู้วิจัย นางสาวกานดา ทำนองดี รหัสนักศึกษา 2542301045

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร.อรณพ
จินะวัฒน์ (2) อาจารย์ ดร.ประสิทธิ์ เขียวศรี **ปีการศึกษา** 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพและปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 (2) เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา และ (3) เสนอแนวทางในการดำเนินการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1

กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 32 คน ครูที่รับผิดชอบด้านการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา จำนวน 32 คน และผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 จำนวน 1 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนค่าใช้สอยถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา มีค่าความเที่ยง 0.92 และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน ส่วนข้อมูลการสัมภาษณ์วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ (1) สภาพการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์ทางยุทธศาสตร์ ด้านเตรียมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และด้านการกำหนดยุทธศาสตร์สถานศึกษา ตามลำดับ ส่วน ปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน เรียงจากปัญหาน้อยสุด 3 อันดับ ได้แก่ ด้านการจัดวางทิศทางของสถานศึกษา การทบทวนกระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อการนำไปใช้และ ด้านเตรียมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ (2) สถานศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กมีสภาพและปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และ (3) แนวทางในการดำเนินการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 ได้แก่ สถานศึกษาต้องจัดทำข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานที่สำคัญ จัดอบรมให้ความรู้ด้านการวางแผนกลยุทธ์ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ นำผลการวิเคราะห์ทางยุทธศาสตร์มากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ มีการคัดเลือกแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ และมีการจัดระบบติดตามผลการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ สภาพ ปัญหา การวางแผนกลยุทธ์ เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 1

Thesis title: Situations and Problems of Strategic Planning in Schools under the Office of Nonthaburi Primary Education Service Area 1

Researcher: Miss Kanda Thamnongdee; **ID:** 2542301045;

Degree: Master of Education (Educational Administration);

Thesis advisors: (1) Dr. Annop Jeenawathana, Associate Professor;

(2) Dr. Prasit Khiewisri; **Academic year:** 2017

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the situations and problems of strategic planning in schools under the Office of Nonthaburi Primary Education Service Area 1; (2) to compare the situations and problems of strategic planning in schools under the Office of Nonthaburi Primary Education Service Area 1, as classified by school size; and (3) to propose guidelines for undertaking strategic planning in schools under the Office of Nonthaburi Primary Education Service Area 1.

The sample of research informants consisted of 32 school administrators, 32 teachers in charge of strategic planning in school, and one Policy and Planning Group director under the Office of Nonthaburi Primary Education Service Area 1, all of which were purposively selected. The employed research instruments were a rating scale questionnaire on situations and problems of strategic planning in school, with reliability coefficient of 0.92; and an interview form concerning guidelines for undertaking strategic planning in school. Quantitative data were statistically analyzed using the percentage, mean, standard deviation, t-test, and ANOVA; while qualitative data from the interviews were analyzed with content analysis.

Research findings were as follows: (1) the overall practice of strategic planning in schools under the Office of Nonthaburi Primary Education Service Area 1 was at the high level in all aspects; the three specific aspects of strategic planning with highest rating means could be ranked based on their rating means as follows: the strategic analysis aspect, the strategic planning preparation aspect, and the formulation of strategic planning aspect, respectively; on the other hand, the overall problem of strategic planning in schools under the Office of Nonthaburi Primary Education Service Area 1 was at the low level; when problems in specific aspects were considered, it was found that they were at the low level in all aspects; three problems with lowest rating means could be ranked starting with the one with lowest rating mean as follows: the problem on determination of direction of the school, the problem on reviewing the strategic planning process for implementation, and the problem on strategic planning preparation, respectively; (2) large, medium sized, and small schools did not significantly differ in both their overall and by-aspect strategic planning situations and problems; and (3) the proposed guidelines for undertaking strategic planning in schools under the Office of Nonthaburi Primary Education Service Area 1 were as follows: the school must undertake the following actions: the preparation of important background information; the provision of training to equip the personnel with knowledge on strategic planning; the appointment of strategic planning operating committee; the application of results of strategic planning for consideration in determination of the vision, mission, and goals of the school; the selection of guidelines for practice in the operation based on the strategic plan; and the provision of the follow-up system for work performance.

Keywords: Situation, Problem, Strategic Planning, Office of Nonthaburi Primary Education Service Area 1

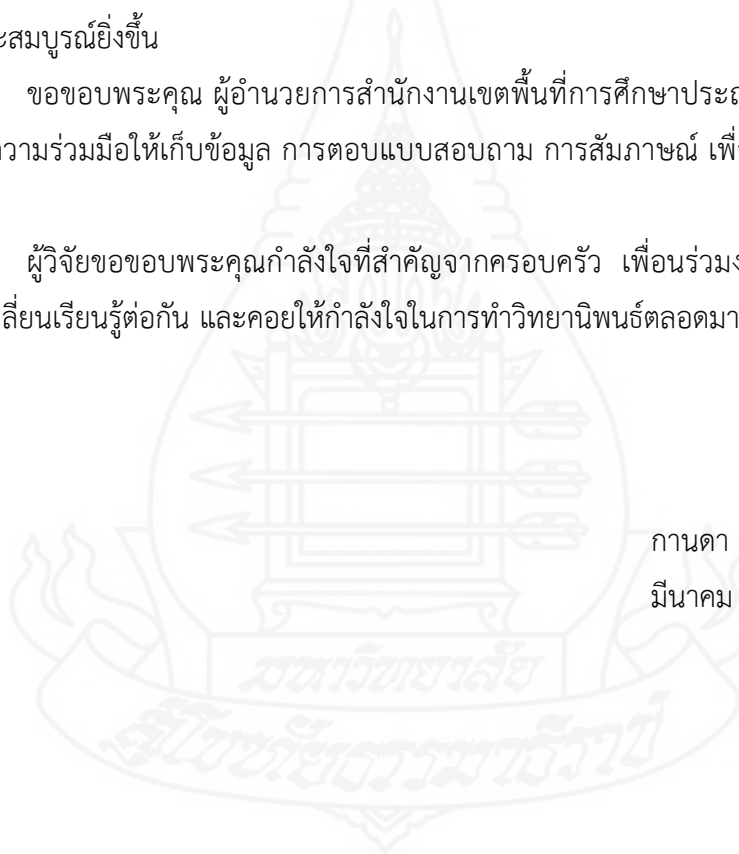
กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้ความกรุณาจากท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ และติดตาม การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้อย่างใกล้ชิดเสมอมาตั้งแต่เริ่มทำ ระหว่างที่ก่อให้เกิดปัญหา ได้ คอยให้กำลังใจเพื่อให้วิทยานิพนธ์สำเร็จเรียบร้อย ทำให้ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับอย่าง ยิ่ง อาจารย์ ดร. ประสิทธิ์ เขียวศรี อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมในความกรุณาให้ความรู้ ให้คำแนะนำ ทั้งตรวจสอบ แก้ไข วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เพื่อให้เกิดความถูกต้องมีความสมบูรณ์และขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. บัณฑิต แทนพิทักษ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่เสนอแนะให้งานวิทยานิพนธ์ ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ในการให้ความร่วมมือให้เก็บข้อมูล การตอบแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณกำลังใจที่สำคัญจากครอบครัว เพื่อนร่วมงาน เพื่อนๆ มสธ. ใน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อกัน และคอยให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ตลอดมา

กานดา ทำนองดี
มีนาคม 2561

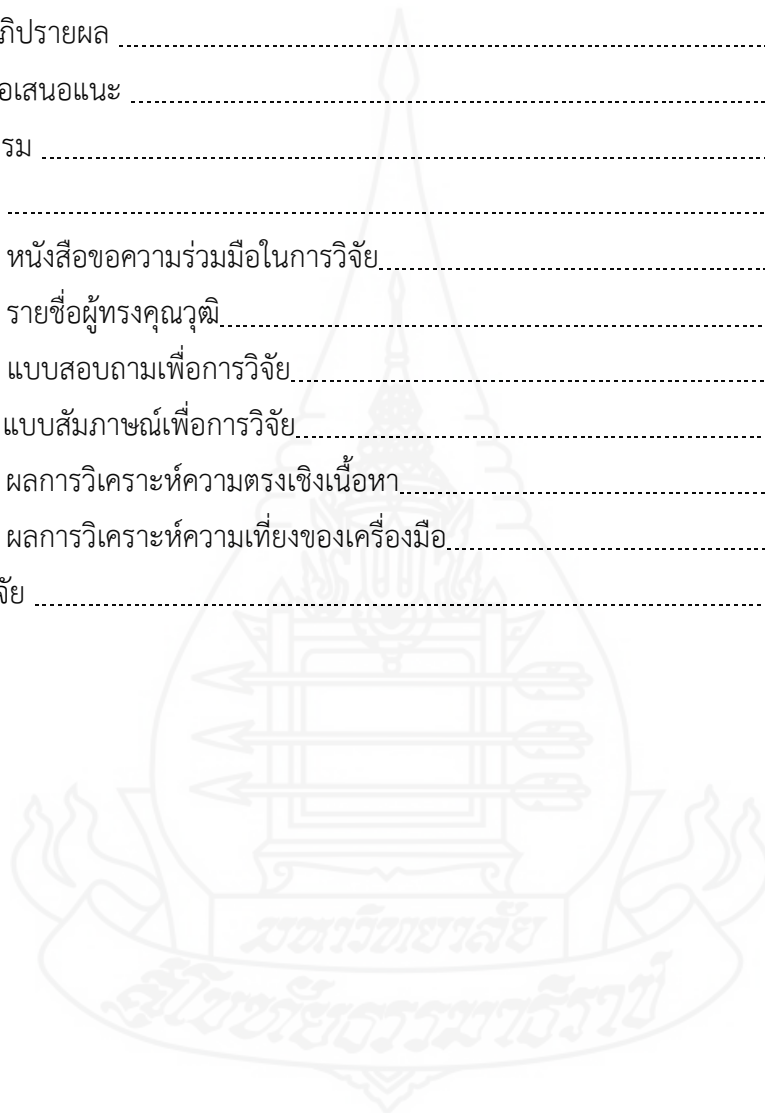

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา	9
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา	17
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
การวิเคราะห์ข้อมูล	47
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	48
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	83
สรุปการวิจัย	83
อภิปรายผล	87
ข้อเสนอแนะ	91
บรรณานุกรม	93
ภาคผนวก	97
ก หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	98
ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	106
ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	109
ง แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย.....	118
จ ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา.....	120
ฉ ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงของเครื่องมือ.....	123
ประวัติผู้วิจัย	130

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม	50
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวม	51
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านเตรียมการจัดทำ แผนยุทธศาสตร์	52
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านการวิเคราะห์ ทางยุทธศาสตร์	55
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านการจัดวางทิศทางของ สถานศึกษา	57
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านการกำหนดยุทธศาสตร์ สถานศึกษา	59
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านการทบทวนกระบวนการ จัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อนำไปใช้	62
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เกี่ยวกับปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวม	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เกี่ยวกับปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านเตรียมการจัดทำ แผนยุทธศาสตร์	66
ตารางที่ 4.10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เกี่ยวกับปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการวิเคราะห์ ทางยุทธศาสตร์	68
ตารางที่ 4.11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เกี่ยวกับปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการจัดวางทิศทาง ของสถานศึกษา	70
ตารางที่ 4.12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เกี่ยวกับปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการกำหนดยุทธศาสตร์ สถานศึกษา	72
ตารางที่ 4.13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เกี่ยวกับปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการทบทวนกระบวนการ จัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อนำไปใช้	75
ตารางที่ 4.14	การเปรียบเทียบสภาพการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษากับครูผู้สอนที่สังกัดสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยรวมและรายด้าน	77
ตารางที่ 4.15	การเปรียบเทียบปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา กับครูผู้สอนที่สังกัดสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยรวมและรายด้าน	78

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
ภาพที่ 2.1 แนวทางการจัดวางทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	25
ภาพที่ 2.2 ตัวชี้วัดความสำเร็จ	30
ภาพที่ 2.3 การวัดผลการดำเนินงาน	30

